

wychodzi dwa razy tygodniowo, o godz. 9-taj rano i o godz. 6-taj wiecz. W niedzielę i święta wroczyście raz na dzień rano
PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 3 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 6. W państwie Niemieckim kwartalnie kor. 16; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za awansową wysyłkę dziennie DOPLACA SIĘ 40 hal. MIESIĘCZNIE. Zmiana adresu: 40 hal. Adres Red. Ul. św. Krzyża 1. 7. Adres hal. „Głos Narodu“ Kraków. Telefon Nr. 100.

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny, założony w r. 1893 przez Józefa Rogusa.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupré

Osobna prenumerata za wydanie poranne wynosi miesięcznie w mieście z odosowaniem do domu 1 koronę.

Numer poranny 4 h., wyceniony 10 hal. Listy płatne przekazywane prenumeratę i inseraty, franco do Administracji „Głosu Narodu“. — Prenumeratę oprócz spowolnionych w goscini przyjmują każdy urząd pocztowy w obrębie monarchji i w państwie niemieckim. Reklamacje

Ogłoszenia (Inseraty przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze laseratowym „Głosu Narodu“, róg św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 7. Od miejsca wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., układ tabelaryczny, liczbowy od wiersza 30 h. za pierwszy raz, każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje: we Lwowie S. Sokolowski, pasaż Hausmanna, w Wiedniu Hausenstein & Vogler, M. Opeltk, M. Dukas, H. Schalek, E. Braun, Kutschera & Schierl, R. Mosse, Friedl, w Berlinie F. E. Coe, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Raczkowski 14 Cite de Treviso, John P. Jones & Cie.

Nr. 465 [465]

Kraków poniedziałek dnia 15 października 1906 r.

ROK XIV.

W obronie polskich dzieci.

Twardą najtwardszą walkę stacza prastara dzielnica, która się dostała w szpony nienasyconego Krzyżaka.

To nie jest walka tylko z jakimś systemem ucisku, którą w obydwu innych zaborach mniej lub więcej stacza polski naród, jest to walka o śmierć lub życie — z niezłomnym postanowieniem prusactwa: „Wygładzić! kresy wschodnie cesarstwa niemieckiego zamienić w to, czem stały się dawne siedziby słowiańskie nad Łabą i polskie na Odrę. Z Poznania i Gniezna stworzyć nowy Wrocław!“

Posuwa się też i wiska ten niszczyielski pochód krzyżactwa w dawną kolebkę piastowską powoli, ale stale, pokrywając swoje grabieże pozorami legalności, szmatami form konstytucyjnych!

Nie dość mu było wżerać się w ciało narodu, wyrwać mu z pod nóg ziemię ojczystą, zabraniać jednym osiedlenia się w własnym kraju, drugich zmuszonych do jakiegokolwiek służby rządowej, przetrzącać w obce strony. Targa się upiór krzyżak i na dusze, odbiera język ojczysty chce zatruć ducha obcą kulturą.

Lecz i tego mu za mało. W najświętsze święto ci usiłuje wtargnąć w swej pysze i zuchwalstwie i rozkazywać, jakim językiem ma się modlić polska dusza, w jakiej mowie ma dziecięce serce przyjąć pierwsze i najważniejsze pojęcia i pouczenia o Bogu-Stwórcy.

Przeciw nauczaniu dzieci nauki religii w języku niemieckim powstały za przewodnictwem zacnych rodziców dziatki polskie. Pierwszym dziecięcym męczennikom z Wrześni towarzyszył podziw i uznanie nietylko całej Polski, ale też kulturalnego świata. I zdawało się, że krzyżak zawstydzony powstrzymał na chwilę swoje zapędy, że przestał się pastwić nad niewinną dziatwą polską.

Lecz krzyżactwo trzyma się hasła swego przedstawiciela, który dumnie przy innej okoliczności powiedział: „Nie dawajmy pardonu!“

Zatem w tym roku rozszerzono i surowo polecono wykonać rozkaz zupełnego usunięcia języka polskiego z nauki religii we wszystkich szkołach. Znowu tedy walka o najświętsze prawa na całej linii, w której po stronie polskiej stanęły: dzieci polskie ich rodzice, całe dziennikarstwo polskie w zaopórze pruskim, stowarzyszenia narodowe, włościanie, mieszczaństwo i szlachta polska... brakło tylko Duchowieństwa!

Wprawdzie Duchowni polscy zabierali głos w tej sprawie w pismach polskich, oświadczając się stanowczo za słuszością i prawdą lecz nie wysuwali się naprzód w tej walce, nie występowali na wiecach zwołanych dla tej sprawy, usprawiedli-

wiając swe postępowanie tem, że nie chcą dawać rządowi pruskiemu pozorów do zarzutu, że ogólny ruch przeciw nauczaniu religii w niemieckim języku płynie z ich podniecania....

Nie wszyscy wierzyli w te wyjaśnienia duchownych, owszem powszechny głos czasopism polskich i przemówień na wiecach zwracał się z skargą i z żalem przeciw ks. arcybiskupowi Stabilewskiemu, że milczy w tej tak ważnej, a ściśle do jego obowiązków należącej sprawie. To milczenie arcybiskupa, zdaniem powszechnym, odbierało od wagę duchowieństwu polskiemu do spółdziałania w obronie praw religii i narodu.

A było to milczenie tem bardziej zdumiewające, że znalazło się wśród duchownych niemieckich kilku, którzy nadużywając swej powagi i cytując pisma św. uzasadniali, słuszość nauczania religii w języku niemieckim!

Nikt ich nie skarcił, nikt ze strony władzy duchownej nie odparł tych wywodów sprzecznych z Ewangelią i prawami Kościoła.

Żal do ks. Arcybiskupa wzrastał i zataczał coraz szersze kręgi

Dlatego telegram przynoszący wiadomość o wydaniu przez ks. Arcybiskupa Stabilewskiego okólnika w sprawie nauczania religii w języku polskim przebiegnie jak iskra elektryczna i rozraduje a pokrzepi wszystkie polskie serca i zdejmie z nich kamień, który je tłoczył dotychczas.

W obronie praw polskiej dziatwy i narodu nie brakuje już dziś nikogo, a tem samem silniejszą jest nadzieja ostatecznego zwycięstwa. —

Co mówi niemiecki minister-rodak

Wiedeń, 14 października.

(Mm.) Od połowy września niemiecki minister-rodak, ekscelencja Prade ma biura w pałacu Herpersteinów na rogu placu św. Michała i Herrengasse. U jego boku pracują trzej urzędnicy konceptowi, radca dworu Pietrzikowski, radca sądu krajowego dr. Hein, wicesekretarz ministerjalny Petrin. Pierwszy zajmuje się sprawami czeskiemi, drugi morawskimi, trzeci sprawami tyczącymi krajów alpejskich.

W tych dniach ekscelencja Prade przyjął jednego z dziennikarzy wiedeńskich i wyłuszczył w obec niego swoje poglądy na zabezpieczenie podziału okręgów wyborczych z pomocą większości kwalifikowanych.

— Moje stanowisko w tej sprawie — oświadczył — jest dosyć trudnem. Z jednej strony jako członek rządu powinienem dążyć do wyrównania przeciwieństw i do zawarcia kompromisu. Z drugiej strony przecież widzę, że Niem-

cy istotnie nie mogą ustąpić w owej sprawie. Od samego początku podkreślałem, że postawienie tego postulatu i jego przeprowadzenie leży przedewszystkiem w interesie Polaków. Ci ostatni są jeszcze bardziej interesowani niżeli Niemcy, by zabezpieczyć podział okręgów wyborczych, a przez to również i liczbę mandatów.

Widzimy bowiem już dzisiaj, że istnieje zamiar zmienienia po pewnym czasie podziału okręgów wyborczych. Przypuścimy, że po 15 albo 20 latach będzie podjęta akcja w parlamencie, dążąca do zaprowadzenia absolutnie równego prawa wyborczego i utworzenia okręgów wyborczych, wyłącznie na podstawie liczby ludności. Co za następstwa miało by przyjęcie takiego wniosku z jednej strony dla Niemców, z drugiej dla Polaków. Rusini, którzy bezwarunkowo rozwijają się i postępują naprzód, zabrali by Polakom niemal połowę mandatów galicyjskich. Jakką szkodę ponieśli by Niemcy. Ileż mandatów można by jeszcze zabrać n. p. Niemcom w Czechach nawet na wypadek, gdyby zastosowano czysty klucz ludnościowy? Straty poniesione przez Niemców w Czechach byłyby nieznaczne w porównaniu z stratami, któreby musieli ponieść Polacy w Galicji. Z tego powodu zabezpieczenie podziału okręgów z pomocą większości dwóch trzecich głosów, tworzy dla Polaków kwestję życia i śmierci. Im tedy wypadaloby w walce o tę zasadę iść w pierwszym szeregu. Gdy by Polacy tak postąpili, sytuacja wyjaśniła by się od razu. W takim wypadku cała komisja, a potem także i cała Izba, z wyjątkiem jedynym Czechów, których popieraliby feudalowie i może Słowianie południowi głosowałyby za większością dwóch trzecich. Przyjęto by po prostu wniosek Loeckera i wszyscy wiedzielibyśmy, jak sprawy stoją.

Jakże przedstawia się sprawa w rzeczywistości — mówił dalej minister Prade. — Polacy oświadczają, o ile w ogóle w tej sprawie zabierali głos, że chcą ewentualnie głosować za kompromisem i tylko w takim razie będą popierali większość dwóch trzecich głosów. Jeżeli kompromis nie przyjdzie do skutku. Taka formułka nie jest jasna. Nie wiemy, co Polacy uczynią, jeżeli w komisji rząd albo kto inny postawi wniosek kompromisowy, który nie przypadnie do smaku ni wszystkim Niemcom ni wszystkim Czechom, ale bądź co bądź znajdzie kilku zwolenników. Czy Polacy w takim wypadku będą głosowali za większością dwóch trzecich, albo za wnioskiem kompromisowym? Jeżeli będą głosowali za wnioskiem Loeckera, to ów ostatni przejdzie znaczną większością. Je-

żeli oświadczyć się przeciwko wnioskowi Loeckera, ten ostatni upadnie, Niemcom nie pozostanie nic innego tylko głosować za kompromisem. Nadto na rezultat głosowania będzie miała wpływ postawa posłów chrześcijańsko-społecznych i centrum. Skutkiem tego znajdujemy się w położeniu dosyć zawilem i niejasnym; musimy główny nacisk położyć na kompromis, który może być przyjętym. Gdyby Polacy zajęli postawę jasną, to całą kwestyę, która wszystkich gorączkuje od kilku dni, moglibyśmy łatwo i od razu załatwić.

Minister Prade myli się, sądząc, iż Polacy straciliby w razie, gdyby podział mandatów uczyniono zależnym od liczby ludności. Galicja wtedy otrzymałaby przeszło o jedną trzecią część mandatów więcej, dzięki czemu zyskaliby nie tylko Polacy i Rusini. Straciliby natomiast Niemcy, gdyż dzisiaj mają ich stanowczo za dużo!

Czy „równość” uratowana.

„Pluralność upadła!” — „zamach staniczków się nie uda!” — Tak przed kilku dniami pisali bezwzględni zwolennicy nowej ustawy wyborczej.

Z drugiej strony komisja reformy wyborczej już niemal kończy obrady swe nad tą ustawą — i wszystko co dotychczas przez nią zostało przyjęte i uchwalone, przyjmują ci sami obrońcy „równości głosowania” bez zasadniczego sprzeciwu i bez oburzenia, tak, jak gdyby zasada równości nie była wcale w niezem pogwałcona.

Śluszna tedy jest rzeczą wziąć pod uwagę nową ustawę wyborczą, tak jak ją obecnie uchwaliała komisja, jaka więc prawdopodobnie

przejdzie i w pełnej Izbie i zastanowić się nad tem, czy zasada bezwzględnej równości została w niej uchwaloną?

Pierwsze, co się samo przez się rzuca w w oczy, to zachowanie **dwóch** kurji.

Pisano tyle, a więcej jeszcze nadeklamowano na zgromadzeniach: „znieść kurje wyłocze” jako zabytek średniowieczny, schronisko starych przywilejów i zacofania!

W rzeczywistości jednak co się stało? Zniesiono właściwie tylko, „jedną” kurję: obszarów dworskich; wszystkie inne pozostały. O kurji bowiem Izb handlowych nie można z prawdą powiedzieć, że została zniesiona, gdyż ci sami wyborcy, którzy w Izbie handlowej i przemysłowej wybierali, zostali „sowiecie” wynagrodzeni przez pomnożenie mandatów miejskich. U nas też zwłaszcza dowiedzie skutek, że żydzi i spokrewnione z nimi duchowo żywioły, wyjdą wzmocnione z kurji miejskiej, pomimo usunięcia schroniska żydów: Izb handlowych.

Gdzież tu zasada równości? Skasowano tylko kurję obszarów dworskich — wszystkim innym pozostawiono dotychczasowe prawa, albo je nawet pomnożono.

Ze stanowiska rządowego jest to niezaprzeczenie ryzyko, gdyż powszechnie wiadomo, że kurja obszarów nie była wprawdzie podporą państwa, lecz bezwzględnie była podporą rządu i tronu.

Nie piszemy tego w obronie kurji obszarów dworskich, lecz z jednej strony dla udowodnienia, że zasada równości nie została uchwaloną, a z drugiej strony dla stwierdzenia faktu, z którego przedstawiciele obszarów wysnuć powinni wniosek, że lepiej i bezpieczniej szukać oparcia w zaufaniu ludu, niż w łasce pańskiej...

Fakt ten tłumaczy też psychicznie opozycję obszarów przeciwko reformie wyborczej,

która wszystkim coś daje, a im rzecz można, wszystko odbiera, strącając z nagłą w tłum, bez sprzeciwu jeszcze nie całkiem oświecony, nie zawsze sprawiedliwy. — a bądź co bądź przejątrzony.

Pozostawienie tedy dwu kurji sprzeczne jest z zasadą równości, i to nie tylko w obec obszarów dworskich, lecz także w obec gmin wiejskich, oczywiście jeżeli się zasadą równości bierze w tem znaczeniu mechanicznym, w którym ją zwykle biorą jej głosiciele i obrońcy.

Opierają się bowiem zawsze na materialnych liczbach i mówią: „Sto tysięcy włościan obieraają jednego posła, a 50, 60 lub mniej obszarników, albo 20 członków Izb handlowych obieraają także tylko jednego posła!”

Czy ta nierówność została z obecnej nowej ustawy usunięta? Bynajmniej! Albowiem tak że wedle nowej ustawy, 100 tysięcy chłopów będzie obierało jednego posła, a 20 tysięcy mieszkańców miast będą tak samo obierało jednego posła.

Mimo tej nierówności zgodzili się na taki podział socjalni demokracji i ludowcy, a tem samem już się zrzekli „czwartego” przymiotnika nowego prawa wyborczego.

Na tem jednak nie koniec nierówności wprowadzonej do nowej ustawy.

Jaskrawą i wręcz niesprawiedliwą jest nierówność przy „rozdziale” mandatów. Przez tę nierówność zostały przede wszystkim pokrzywdzone „narodowości” — i zagrożone nie tylko w stanie posiadania swojego wpływu, ale też w skutecznej obronie swoich praw w przyszłym parlamencie, a tem samem i w tem państwie, z którym są związane, a które nie zawsze składało dowody sprawiedliwego i równomiernego traktowania „swoich ludów!”

Jeżeli powszechne głosowanie ma być ide-

M. A. Sejkini

Dla smacznego wikt.

Bądź pozdrowiony dobry mój przyjacielu, Hipolicie! List Twój odebrałem. Dzięki za pamięć! Pytasz, jak mi się powodzi. Podle, Hipolicie. Z ośmiuset rubli z czemś, które otrzymałem ze sprzedaży mebli pośmiereci mej matki, ma się rozumieć, nie pozostało ani kopiejki. Stałej posady nie mam. Pracuję wieczorami za trzydzieści rubli miesięcznie w agenturze zagranicznego towarzystwa „Sfinks” — i oto wszystko. A za te pieniądze trudno się przecież utrzymać. Za życia matki, miała zawsze 28 rubli miesięcznej emerytury, mieszkanie i talerz barszczu, a teraz z 30 rubli: płacę za mieszkanie, bądź syty, i potrafi się ubrać! O ileż więcej stanowi 58 rubli na dwoje od 30 na jednego zwłaszcza gdy funduszem zarządza gospodyni. Za życia jej miałem jeszcze trochę zajęć: prowadziłem książki domowe u kuma jej Oguszkina za piętnaście rubli, a teraz Oguszkini sam je prowadzi.

Mieszkam na Piaskach, pod Smolnym i płacę za komórkę 8 rubli miesięcznie. Ile się to samych butów zedrze przez chodzenie do agentury na Fontankę. Dobrze jeszcze, że w pierwszej chwili, gdy otrzymałem za sprzęty po rodzicach 800 rubli, naprawiałem sobie dużo ubrania, bo bym chodził teraz oberwany. Czy nie znalazłoby się tam u was w Rybińsku, w tej agenturze, gdzie ty służysz, posady choćby za te same 30 rubli? Zarazbym porzucił tutejszą posadę i pojechałbym tam. Na prowincyj o wiele łatwiej wyżyć z 30 rubli! Postaraj się tam przyjacielu i napisz zaraz do twego drucha Gleba.

Zapytujesz się o Martę Siminównę? Cóż tam matka Siminowna! Podła baba! Przestałem bywać u niej. Poła mnie kawę, pijała ze mną nalew

kę jarzębinową, krawaty mi wyszywała, a jak ją poprosiłem o pożyczkę stu rubli, — to zaraz się z nią trzeba było rozstać. Trzeba też powiedzieć, że jest stara. Przecież ma przeszło czterdziestkę, tylko się malowała starannie. Jak od starej baby nie skorzystać nie można — to do djabła z nią! Co prawda to różnymi czasami, trzyrubluwkami i piątkami wydusiło się od niej ze siedemdziesiąt papierków. Ciekawy może jesteś — czy nie mam teraz jakiej Marty? Nie, żadnej. Szukam i nie mogę znaleźć i dlatego, głównie bieduje. Powiadają, że Petersburg nie mały. Widocznie jednak niewielki. Utiugow radzi mi chodzić do banku Państwa, do oddziału wkładek i depozytów, aby tam w dzień wypłaty procentów, wyszukać sobie wdówkę zgłaszającą się po procenki. Myśl nie pozbawiona pewnego dowcipu. Możeby z niej skorzystać? Bywaj zdrów. Pisz. O posadę się postaraj.

Twój Gleb.

II.

Luby druchu, Hipolicie, bądź pozdrowion!

Piszę do Ciebie, nie doczekawszy się twej odpowiedzi. Wiesz spróbowałem skorzystać z rady Utiugowa tj. udać się do banku Państwa i pokreślić się wśród kapitalistek w oddziale wkładek i depozytów. Zdaje się, że może być coś z tego, można będzie tu wynaleźć sobie i krawatki, ale też do ustalenia sobie losu na wieczne czasy, drogą prawego małżeństwa. Trzeba tylko mądrze rzecz poprowadzić. Przedwczoraj byłem w banku i kręciłem się tam przez trzy godziny. Przyjemnie, że Cię tam nikt nie pita — pocios przyszedł i co tu robisz. Chodziłem od stołu do stołu, przysiadłem się do piszących deklaracje na odbiór procentów, sam napisałem parę takich deklaracji i nie wzbudziłem niczyjogo podejrzenia. Boże mój, ileż tutaj wdów! Nie miałem wyobrażenia, że w Petersburgu

może przebywać tyle wdów-kapitalistek! Co zajrzysz przez ramię do deklaracji — to wdowa. Ma się rozuniec są tu wdowy z rozmaitemi funduszami, poczynając od 300 rubli a skończywszy na dzie siątkach tysięcy, ale wszystko wdowy. Co rusz to czytasz w deklaracji: wdowa po radcy kolegi... takim takim... wdowa po dziedzicznym... takim takim... wdowa po pułkowniku... wdo a po kupecu.... Tylko raz, zajrzawszy do deklaracji, ujrzałem podpis córki generał-majora a raz żony sztabs-kapitana. Wdowy i wdowy! Muszę ci jednak powiedzieć, że przy pierwszym poznaniu wydały mi się nader skrytymi i nierozmownymi. Różniem zagadywał, ale otrzymywałem odpowiedź zawsze: — tak lub nie. Podniosłem jednej opuszczonej chustkę, bąknęła — merci. Wyszukałem dla jednej czysty blankiet do napisania deklaracji powiedziała mi z początku, że przyjechała tutaj ze stacyi Czudow po procent, ale gdy wypisywała cyfrę kapitału — zaraz papier ręką zasłoniła. Zacząłem wypytywać się o pogodę w Czudowie — milezy; mówię o znakomitym urządzeniu banku — milezy. — Napisała deklarację i poszła oddać ją do okienka urzędnikowi.

Ale ja się czegoś dobiję tutaj. Główna rzecz, iż się wie na pewno, że się obraca wśród kapitalistek, przyjemna instytucja, bardzo przyjemna! Byłem i dzisiaj, a wybieram się jeszcze jutro. Należy tylko fałdów przysiedzieć, a coś się wyrobi. Piszę do Ciebie dlatego, że powróciłem do domu w podniosłym usposobieniu ducha. Gospodyni podała mi zupę na obiad — żebyś łyżką uderzył toby się bała na niej nie ukazała, ale zjadłem ją z apetytem i oto co to znaczy podniosłe usposobienie ducha.

Bywaj zdrów. Uwiadomię Cię co się dalej stanie

Twój Gleb.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

JOZEF MASSAR
Kraków, ulica Floryańska Nr.

Poleca na jesień i zimę: Nowości w Wełnie, Jedwabiu, Flanelach i Barchanach oraz ogromny wybór Konfekcji dziecięcej dla Panienek do lat 16, dla Chłopców do lat 14. ☉ Towar doborowy. ☉ Ceny umiarkowane.

alnym wyrazem sprawiedliwości, jak zapewnią ją jego wielbiciele, powinni byli dołożyć wszystkich sił, aby została usunięta ta największa krzywda, jaką ponoszą od wieków słowiańskie narody w Austrii przez hegemonię niemiecką. Dwie trzecie Słowian podlega jednej trzeciej Niemców, bo w parlamencie, jak wiadomo, większa połowa mandatów była dotychczas niemiecką.

Ta krzywdząca nierówność nie została w nowej ustawie zupełnie naprawioną, a zagorzali obrońcy równości ani palcem nie ruszyli, aby wesprzeć usiłowania tych, którzy bronili rzetelnej równości i nie chcieli dać się skrzywdzić Niemcom.

A odnosi się ten zarzut nietylko do socjalnych demokratów, którzy „równość i sprawiedliwość“ mają ciągle na ustach, a tylko w obronie „żydów i ich praw do równości“ są pełni zapału, lecz zarzut ten bardziej jeszcze spada na tych, którzy rzekomo wysoko podnoszą sztandar narodowy i twierdzą o sobie, że kroczą na czele postępu i sprawiedliwości.

Oni też weale „się nie wysilali“ o naprawienie nierówności, która pokrzywdziła narodowość naszą, i pomimo tego pokrzywdzenia jeszcze dziś zachwycają się „równem“ prawem głosowania, zapewne nie uprzytomniając sobie niebezpieczeństw, grożących „nie szlachcie“ ale na rodowości naszej, gdyby nierówność w rozdiale mandatów pozostała w ustawie, a nie była niczem zrównoważona.

Podział zaś okręgów wyborczych jest tylko częściowym zrównoważeniem bo nikt nie jest w stanie dziś zapewnić i zabezpieczyć, że cel zamierzony przez podział okręgów zostanie w rzeczywistości osiągnięty.

Wracając zaś do naszego założenia stwierdzamy, że trzecim dowodem „nierówności“ w uchwalonych dotychczas przez komisję wyborczą działach nowej ustawy, jest właśnie: „podział okręgów wyborczych“.

A przecie, stwierdzamy dalej, że wszystkie partje czteroprzymiotnikowców, zgodziły się na tę nierówność, pod naciskiem logiki praw przyrodzonych i historycznych faktów, a tem samem same i dobrowolnie wyrzekły się „równego“ mechanicznie prawa głosowania.

Uważaliśmy za stosowne zwrócić uwagę na „szkodliwe i niebezpieczne „nierówności“ nowej ustawy wyborczej ażeby ci, w których to leży moc starali się jeszcze co się da uczynić dla jej usunięcia w pełnej Izbie.

Zarazem chcieliśmy napiętnować dwulicowość tych obozów, które w imię równości zwalczają tak gwałtownie pluralność — a tak spokojnie przyjęły wykazane powyżej o wiele jaskrawsze nierówności. — Jest to rzecz zrozumiała. Pluralność uważają za szkodę dla swych partji — i dlatego ją zwalczają, — nierówność w podziale mandatów szkodzi narodowi — a to ich nie obchodzi!

KORESPONDENCJA.

Warszawa, 14 października.

Tragiczna śmierć ś. p. Gadomskiego poruszyła do głębi opinię publiczną Warszawy. Pogrzeb zasłużonego publicyisty i miłującego kraj obywatela stał się prawdziwą manifestacją narodową, w której wzięły udział niezliczone tłumy i przedstawiciele wszystkich warstw społecznych. Prasa miejscowa nie przestaje jeszcze zajmować się tym wypadkiem, omawiając w licznych artykułach tego raka, jaki toczy nas obecnie — potworną anarchią, której ofiarą padł ś. p. Gadomski. Z pośród tych artykułów zasługuje na uwagę głos „Kurjera Polskiego“. Dzień ten zastanawia się nad tem,

kto właściwie uzbroił bandytów, którzy właśnie dzięki posiadanym browningom mogą operować z takim „powodzeniem“. Otóż jak zaznacza „Kurjer Polski“ tę „zasługę“ należy przypisać naszym partjom socjalistycznym, które organizując swe „bojówki“, dostarczyły broni różnym szumowinom społecznym, nożowcom i t. p., uprawiającym na tak szeroką skalę bandytyzm i zbrojne napady. Dlatego też za czyny owych socjal-bandytów są odpowiedzialne przede wszystkim partje socjalistyczne, a nie zmieniają tego faktu najbardziej kategorycznie zaprzeczania socjalistów, iż „nie wspólnego nie mają z bandytyzmem“.

Terror socjalistyczny zaczyna przybierać obecnie coraz ostrzejsze formy. Mordowanie ludzi za inne przekonania jest wciąż na porządku dziennym — w tych dniach nawet dwóch członków socjalistycznego „Proletariatu“, jak stwierdza odezwa tej partji, padło z ręki bojowców P.P.S. Ale nietylko browningi są w robocie. W tych dniach w piwnicy pod sklepem kolonialnym Bratkowskiego przy ul. Brackiej znaleziono bombę z zapalonym lontem, który trafiwszy na mokrą posadzkę, zagasił, dzięki czemu nie nastąpił wybuch. Nieudany ten zamach ma nie wątpliwie związek z terrorem, stosowanym w dniach ostatnich względem niektórych sklepów kolonialnych. W jednym nieznanym indywiduum biją szyby sklepowe, w drugich rozlewają płynny cuchnący lub rozsypują jodoform tu zamierzono nawet wysadzić sklep w powietrze.

Że przy tej „operacji“ mogło zginąć kilku ludzi, bądź pracowników sklepu, bądź mieszkańców domu, bądź wreszcie przechodniów, to nie obchodzi aranżerów terroru, dla których nie ma środków dość barbarzyńskich i niegodziwych...

Sprawa samorządu w Królestwie Polskim, znów wypłynęła na powierzchnię. Wprawdzie rozpoczęte nad tą sprawą „narady“ w Warszawie zostały z rozporządzenia władz miejscowych zawieszane, jednakże jak donosi półurzędowa agencja petersburska, generał-gubernator warszawski złożył obecnie w ministerjum dwa projekty wprowadzenia samorządów w Królestwie Polskim: miejskiego i ziemskiego. Według tych projektów, ma być wprowadzona w Królestwie organizacja instytucji ziemskich bezstanowych, czysto terytorjalnych. Służba ziemska będzie obowiązująca.

Co do wyborów radnych miejskich projekt przyznaje prawo głosu tym wszystkim, którzy wynajmują mieszkania na własne nazwiska. Kobiety będą miały również prawo uczestniczenia w wyborach.

Takie są projekty na przyszłość — dotychczas jednak musimy się zadowolnić samorządem... wojennym!

Niezwykle ciekawa sprawa „o obrazę sądownictwa rosyjskiego w Królestwie Polskim“ doczekała się wreszcie epilogu przed sądem w Brześciu litewskim. Jako oskarżeni stanęli redaktor „Kurjera Porannego“ oraz dwaj adwokaci warszawscy: Strzembosz i Szif, którzy na szpaltach „Kurjera Porannego“ wystąpili z oskarżeniami, iż sądownicy rosyjscy w Królestwie Polskim nie znają ani praw miejscowych, ani języka naszego, że w takich warunkach wymiar przez nich sprawiedliwości musi być wadliwy, a nieraz nawet krzywdzący dla ludności. I oto magistratura rosyjska w Królestwie uczuła się obrażoną artykułem adwokata przys. Strzembosza „A wy milezycie“ i odpowiedzią adw. przys. Szifa na ten artykuł, wydrukowany również w „Kurjerze Porannym“ p. tyt.: „Oni sami nie pójdą“. I oto stanęły naprzeciw siebie dwie strony oskarżające: adwokaci polscy, oskarżający sądowników rosyjskich w prasie,

i prokuratorja, oskarżająca adwokatów w sądzie, sądem zaś do rozstrzygnięcia tego procesu został z mocy ukazu Senatu sąd okręgowy grodzieński, który zjechał do Brześcia.

Na rozprawie oskarżeni w długich umotywowanych wywodach poparli zawarte w artykułach oskarżenia i stwierdzili je licznymi przykładami z praktyki sądowej. Również obrońcy oskarżonych, adw. Peplowski i były poseł Chrestowski wypowiedzieli mowy, które były jedynym szeregiem oskarżeń pod adresem sądownictwa rosyjskiego w Królestwie Polskim — oskarżeń o wiele cięższych i jaskrawszych niż te, z jakimi wystąpili oskarżeni adwokaci w artykułach „Kur. Por.“

Sąd po godzinnej naradzie wydał wyrok uzniewinniający wszystkich oskarżonych. Tym wyrokiem sąd okręgowy grodzieński stwierdził słusność zarzutów, podniesionych przez przedstawicieli adwokatury warszawskiej, którzy w tak debitny sposób scharakteryzowali sądowników rosyjskich w Królestwie Polskim — jako rusyfikatorów i karierowiczów, nie mających nic wspólnego z wymiarem sprawiedliwości.

KRONIKA.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJANI!

Kraków 15 października.

Kalendarzyk kościelny. We wtorek Ignacego wyznawcy, Teodora i Seweryna biskupa, we środę Rafała Archaniola Feliksa i Fortunata męczenników. we czwartek Chryzanta, Darji i Kryspina męczenników.

Kalendarzyk astronomiczny. We wtorek wschód słońca o godzinie 6 minut 16, a zachód o godzinie 4 minut 34, długość dnia godzin 10 m. 18

— **Nabożeństwa.** W kościele PP. Wizytek przypada we środę dnia 17 bm. uroczystość błogosławionej Marji Małgorzaty Alacoque.

W kościele OO. Reformatorów uroczystość św. Piotra z Alkantary, z odpustem przypadającym w piątek dnia 19 odłożoną zostaje na niedzielę dnia 21 bm.

— **Nabożeństwo żałobne** w 89 rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki odprawił dziś w katedrze na Zamku ks. nominat dr. Władysław Bandurski. Kazanie po odprawionem nabożeństwie wygłosił proboszcz kolegiaty św. Anny ks. dr. Józef Caputa. Kościół był przepelniony publicznością i młodzieżą szkolną.

Zgromadzenie wyborców m. Krakowa. W sobotę wieczorem odbyło się w sali rady m. zgromadzenie wyborcze z powodu przywołującego w dniu 17 października wyboru posła do rady państwa, w miejsce ś. p. I. Rottera.

Rych wyborczy jest w ogólności słaby, gdyż nie będzie żadnej walki wyborczej, ponieważ stronnictwo konserwatywne nie zamierza stawiać kandydata na parę miesięcy, a socjalni demokraci są zdania, że szkoda kosztów na ten wybór, w obec zbliżających się powszechnych wyborów.

W skutek tego zgromadzenie nie było liczne ani ożywione, tem zaś głównie się odznaczało, że był wprawdzie jeden tylko kandydat, ale wygłoszono aż dwie kandydackie mowy... Drugą wygłosił dr. Doboszyński.

Zagał notaryusz p. Klemensiewicz, jako prezes stron. liberalnego i udzielił głosu, po zaszczytnej wzmiance o Rotterze, jednemu kandydatowi p. Sołtysikowi, dyrektorowi III gimnazjum w Krakowie.

P. Sołtysik nie brał dotychczas udziału w politycznym życiu, więc wygłaszał swoją dziewiczą mowę.

Oświadczywszy, że staje jako kandydat w

Największy wybór przyborów do maszyn do pisania zastępstwo maszyn systemu

POLYGRAPH

polecają: **JANECZEK & ZIEMBICKI** Kraków Rynek 8.

takich warunkach jedynie dla karność, wezwany do spełnienia tego obowiązku przez swoje stronnictwo, wyluszczył też dalej, że karnie będzie popierał to wszystko, co stronnictwo dotychczas uznawało jako swój program.

A więc oświadczył się za czteroprzymiotnikowym prawem głosowania, miał jednak tyle odwagi, że przyznał, iż równość odpowiada tylko względnej sprawiedliwości. Dalej oświadczył się przeciw „junctim“ między reformą wyborczą i rozszerzeniem autonomii, mówił o upaństwowieniu kolei północnej, o drożyznie reformie podatkowej.

Najwięcej zajmującymi były uwagi o szkolnictwie, w których mówca przedstawił się jako pedagog rozumny i wytrawny, o szerszym horzycie myśli.

Dr. Doboszyński przedstawił imieniem komitetu przedwyborczego rezolucje w sprawie autonomii, co mu dało sposobność do długich wywodów, obficie zaprawnych frazeologią kandydacką.

Dyskusja przerodziła się w gwałtowną polemikę pomiędzy wszechpolakami a żydami i socjalistami. PP. Bobrowski, dr. Gross i Haeker wystąpili ze znanymi rekryminacjami, zwłaszcza interesy żydów znalazły w nich gwałtownych i przekonanych obrońców.... W końcu kandydat odpowiedział na różne interpelacje a o kwestji żydowskiej złożył następujące oświadczenie:

„Stanowisko moje wobec żydów określa polityczny program stronnictwa demokratycznego które działa pod hasłem równouprawnienia. Każde „pokrzywdzenie“ ich, każde uzasadnione „żądanie“ znajdzie we mnie orędownika, zawsze gotowego do odwracania krzywd i popierania sprawiedliwych żądań.“

Jest to dość ogólnikowe i w zasadzie nieszkodliwe....

Wybór uzupełniający posła do Rady Państwa z miasta Krakowa odbędzie się we środę, dnia 17 b. m. w 7 sekcjach, a mianowicie: sekcja I od liczby 1 do 1133 głosować będzie w sali obrad Rady miejskiej. Do komisji delegowani pp. J. K. Federowicz, J. Godziński i E. Uderski. Sekcja II od 1134 do 2352 — w sali konferencyjnej Rady miejskiej, II piętro, sechdy główne. Komisarze pp. dr. J. Muezkowski, J. Birnbaum i Wł. Turski. Sekcja III 2353 do 3330 sali wydziału III. (dom Larisza, parter na lewo). Komisja: pp. J. Judkiewicz, K. Mar kus i J. Maciołowski. Sekcja IV od 3331 do 4250 w sali Wydziału III. (tamże) Komisya W. Beringer, dr. E. Bandrowski. Sekcja V od 4251 do 5311 w sali komisarjatu obwodu I-go, tamże w podwórzu parter. Komisja: pp. H. Szware, P. Kosobucki, i dr. M. Horowitz. Sekcja VI od 5312 do 6304 w sali Wydziału V. Magistratu w podwórzu, parter. Komisja pp. J. Jawornicki, dr. Bobilewicz i dr. Ig. Landau. Sekcja VII od 6305 do 7247 w sali komisarjatu III obwodu, Magistrat od ulicy Poselskiej. Komisja pp. St. Drozdowski, St. Nowak i dr. St. Tomkowicz. Głosowanie odbywać się będzie od godziny 9 rano do 1 i dd 3 do 5 po południu.

— **Jubileusz kapłański.** Z Sędziszowa donoszą nam: Odbił się tu dnia 11 b. m. jubileusz 50 letni Cyprjana Pietrzyckiego, brata Zakonu OO. Kapucynów. Jubilat urodzony w 1817 roku, mając lat 39 wstąpił do klasztoru w 1856, — w dziesięć lat po rzezi galicyjskiej, z której cudem uszedł z życiem. Na jubileusz ten zjechali się wszyscy gwardjanie OO. Kapucynów z Galicji, oraz liczne obywatelstwo okoliczne. W uroczystości uczestniczył także starosta miejscowy.

Koncert Jana Kubelika słynnego skrzypka

czeskiego, który wraz z rodakiem swoim Kociannem dochodzi dziś do najwyższych szczytów wirtuozostwa — odbędzie się w piątek dnia 19 bm. w sali starego teatru. —

W poniedziałek dnia 22 bm. wystąpi w tej samej sali z koncertem krakowianin p. Józef Hoffmann, który już jako dziecko zbierał światowe laury, a dzisiaj jest powszechnie uznany za jednego z najwspanialszych pianistów świata.

(Bilety na oba koncerty nabywać można wcześniej w składzie fortepianów W. Barabasza (Rynek główny linia A--B).

— **Ruch wśród urzędników pocztowych.** W niedzielę d. 14. b. m. odbyły się we wszystkich większych miastach państwa zebrania c. k. urzędników pocztowych, między niemi i w Krakowie, na których uchwalono jednomyślnie domagać się od rządu wprowadzenia awansu automatycznego, skrócenia lat służby na 35, zmiany przestarzałego postępowania dyscyplinarnego przez wprowadzenie dyscyplinarnych sądów z trybunałem dyscyplinarnym na czele, a to według projektu c. k. radcy pocztowego Briera, ustawowego uregulowania urlopów, święcenia niedziel i świąt.

Starania o uzyskanie powyższych postulatów przy użyciu wszelkich możliwych, choćby najostrożniejszych środków, poradzono macierzystemu związkowi urzędników pocztowych w Wiedniu.

Od osób dobrze poinformowanych dowiadujemy się, że urzędnicy pocztowi całego państwa przygotowują bierny opór, który na wypadek niespełnienia ich żądań niezawodnie w całym państwie równocześnie nastąpić ma, a który wywoła z pewnością ogólny zastój w handlu i przemyśle, i tem samem przyniesie ludności całego państwa nieobliczalne szkody.

Byłoby więc pożądanem, aby słuszne postulaty urzędników pocztowych znalazły poparcie społeczeństwa, a uznanie w sferach miarodajnych.

— **Zjazd urzędników podatkowych Galicji** odbył się wczoraj w resursie urzędniczej w obecności około 150 osób pod przewodnictwem oficjała podatkowego p. Wład. Sleczkowskiego we Lwowie. Z ramienia policji obecnym był starszy komisarz policji dr. Banach. Po powitaniu obecnych imieniem resursy przez dra. Patkiewicza, zabrał głos nadkontroler podatkowy p. Dominikowski z Krakowa, wzywając do liczego zapisywania się do Związku urzędników podatkowych. Dotychczas na 1600 urzędników tylko dwustu jest zapisanych. Po uchwaleniu telegramu do ministra skarbu dra. Korytowskiego p. Reich z Mielca złożył sprawozdanie z wiecu urzędników podatkowych, odbytego d. 16-go września r. b. w Wiedniu. Na wiecu tym uchwalono rezolucję o polepszenie stosunków stanu urzędniczego, o znizenie lat służby do 35 i o zaprowadzenie pragmatyki służbowej.

Referent zdał również sprawę z posłuchaniu u ministra skarbu dra. Korytowskiego, który przyrzekł polepszenie stosunków awansowych i uwzględnienie zadań urzędniczych. Nadto złożył referent sprawozdanie z walnego Zgromadzenia centralnego Związku austriackich urzędników podatkowych, na którym uchwalono szereg wniosków, które mają być wysłane do odpowiednich władz, jako petycje. Imieniem okręgu tarnopolskiego nadkontroler p. Kisielka przedłożył Zjazdowi do uchwalenia wnioski w sprawie dodatku drożyznianego, pomieszczenia biur urzędniczych podatkowych, znizenia taryfy kolejowej dla przewozu materiału opałowego, przyznania niżek kolejowych dla żon i rodzin urzęd. podatk. i uregulowania corocznych urlopów, zaprowadzenia jednorazowego urzędowania, stałych sił rezerwowych w stosunku 5%, znizenia taryfy stempłowej w sprawach osobistych, przyznania kosztów przy przeniesieniu z awansem lub ze względów służbowych; obsadzania posad dwa razy do roku, co do systemizacji urzęd. podatk. przydzielonych do starostwa i utworzenia dla nich osobnego statutu. Wszystkie te wnioski zostały uchwalone. Następnie uchwalono wniosek poborey z Wieliczki p. Herberta w sprawie polepszenia plac wdowom i sierotom po urzędnikach podatkowych. P. Nowicki z Winięża postawił wnioski domagające się pod-

wyższenia dodatku aktywalnego we wszystkich miejscowościach, przedsięwzięcia ścisłej rewizji wszystkich ustaw skarbowych, nadania pewnej egzekutywy urzędnikom podatkowym oraz wniosek, aby oddat wymagano od nowostępujących urzęd. podatk. ukończenia szkoły średniej. Zgromadzenie uchwaliło wreszcie prosić reprezentanta krejowej dyrekcji skarbowej, nadradcę Osadę o czuwanie nad tem, aby interkalarja nie trwały zbyt długo. Po odczytaniu całego szeregu telegramów od urzędów podatkowych z całej Galicji, z wyrazami solidaryzowania się z uchwałami Zjazdu. Przewodniczący p. Sleczkowski zamknął posiedzenie Zjazdu z prośbą, aby agitowano wśród kolegów liczne zapisywanie się do Związku.

— **Socjalistyczne kłamstwa.** Otrzymujemy następujące pismo: W numerze »Naprzodu« z d. 15. Września r. b., ogłoszonym zostało w korespondencji z Warszawy, że byłem posłem, który »się chwalił, że gdy rząd carski da władzę N. D., to wyróżnie ona wszystkich socjalistów w ciągu 2-eh miesięcy jest niżej podpisany. »Naprzód« powołuje się na 173 numer »Robotnika«, pisma tajnie wychodzącego w Warszawie, w którym zostały bezimiennie podane »wynurzenia byłego posła przed przyjaciелеm«. Główne ustępy tych wynurzeń są: »Udało nam się prawie przekonać rząd, że my (t. j. N. D.) podjąć się możemy misji stłumienia wrzenia, o ile otrzymamy autonomją.« »Z socjalistami załatwimy się w ciągu dwóch miesięcy najwyżej, może jeszcze wcześniej wypełnimy ich doszczętnie. Urządzimy sądy polowe i głównych przywódców wystrzelamy« it. p.

Cała ta opowieść jest tak fantastyczna, a w stosunku do mojej osoby tak daleką jest od wszelkiego prawdopodobieństwa, że mógłbym pominąć jedno więcej kłamstwo partyjnych przeciwników, gdyby nie ta okoliczność, że od czasu, gdy po powrocie z Petersburga wzięłem się napowrót do działalności wśród włościan, spotkałem się z terrorystycznymi wobec mojej osoby pogrozkami. Ponieważ ewentualne wykonanie pogrozek mogłoby znaleźć swe wytłómaczenie w potrzebie usunięcia jednostki, która przechwalała się z zamiarem »wystrzelania socjalistów«, czuję się w obowiązku publicznie ogłosić, że cały artykuł 173. numeru »Robotnika«, o ile, zdaniam »Naprzodu«, tyczy się mojej osoby, jest absolutnem kłamstwem. W celu dojścia źródeł tego kłamstwa zapytałem wszystkich moich przyjaciół (gdyż artykuł »Robotnika« powoływał się na przyjaciela posła), czy prowadzili z nimi podobną rozmowę jak ta, którą »Robotnik« podał. Otrzymałem kateryczne zaprzeczenie, połączone z oburzeniem, na możność posądzenia mnie o to. Następnie dałem znać do redakcji »Robotnika«, że całej jego opowieści katerycznie zaprzeczam, i że żądam konfrontacji z autorem artykułu. Dwa tygodnie jednak czekałem napróżno na tę satysfakcję, której miałem prawo się spodziewać.

Pism warszawskich nie chcę moją sprawą osobistą zajmować wobec tego, że »Robotnik« nie podał mego nazwiska, a tylko krakowski organ »Naprzód«. Praszę galicyjską upraszam o pomieszczenie tego odparcia napaści przeciw mnie przez jeden z jej organów wymierzonej. Po wyniku ostatniego procesu »Naprzodu« o partyjne oszczerstwo uważam za zobowiązane stawiać ten organ przed forum sądowe, gdyż forum opinii publicznej będzie w stanie ocenić bandytyzm moralny, jaki w stosunku do mnie popełniono.

Władysław Grabski.

Borów, d. 8 października 1906 r.

— **Stypendja dla rękodzielników.** Magistrat m. Krakowa ogłasza konkurs na dwa stypendja po 400 koron z fundacji ś. p. Ludwika Michalskiego, przeznaczone dla kształcenia rękodzielników za granicą lub w kraju. O stypendja te ubiegać się mogą młodzi ludzie zajęci w rzemiośle, rodem z Krakowa, narodowości polskiej, religii rzymsko-kat., którzy z dobrym skutkiem ukończyli conajmniej uzupełniające kursa wieczorne. Podanie wniesić należy do Magistratu najdalej do dnia 30 listopada b. r.

Kursa wieczorne ogrodnictwa, urządzone przez Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie, roz-

Po niskich cenach w wielkim wyborze na sezon jesienny i zimowy poleca

Franciszek Martin

w Krakowie, Rynek gł. 1. 12. Płaszcz, Żakiety, Peleryny i Sukienki dla pa-nienek do lat 16. Ubranka, paltoty, Zarzutki i Kurtki dla chłopcow do lat 10, Kapturki, Kapelnsze, Czapki, Rękawiczki, Kamasze, Pończochy, Bniczki. Bielizna dziecienna, jak również całe wyprawki dla niemowląt.

poczną się w poniedziałek dnia 29 października o godzinie 5 wieczorem. — Zapisywać się można w lokalu Towarzystwa (ulica Gołębia l. 18) codziennie od godziny 7—8 wieczorem, poczynając od dnia 15 października. Kursy są bezpłatne, zapisujący się wnoszą za cały kurs 1 kor. wpisowego.

— **Na strzelniczy** odbyło się wczoraj zamknięcie sezonu tegorocznego przy licznych udziałach członków z królem i prezesem na czele. Pod czas strzelania z podpórki za 5-tki zdobyli nagrody pp. Tuch i Guzikowski, a król p. Kwiatkowski zrobił 4-kę po za konkursem. Z wolnej ręki najwięcej punktów zrobili pp. Smidowicz i Górski, którzy też zdobyli nagrody. Wieczorem odbył się bankiet wspólny przy muzyce **20 pp.**

— „**Strejk księży**“. Otrzymujemy następujące pismo: W 457 numerze „Słowa Polskiego“ z dnia 9 Paźdz. przeczytałem artykuł p. t. „Strejk... księży“. Z treści artykułu wynika, że Redakcja „Słowa Polskiego“ nie zdaje sobie sprawy z różnicy między księdzem katolickim, a pastorem protestanckim, podobnie, jak to umyślnie niedawno „Naprzód“ uczynił. Pominąwszy złośliwy ale tani dowcip autora, należy go pouczyć, że co innego jest ksiądz i proboszcz, a co innego pastor protestancki, o czem Red. „Słowa Polsk.“ czasem przyznająca się do katolicyzmu, powinna wiedzieć.

— **W sprawie Szachny Landaua**, żyda doktora, zamianowanego przez Wydział powiatowy w Wadowicach, otrzymujemy następujące sprostowanie:

„Pochwalam słuszny zarzut, że Wydział powiatowy zamianował żyda na lekarza okręgowy w Andrychowcu, ale muszę stanąć w obronie honoru mego i moich 9-ciu kolegów włościan, należących do rady powiatowej, lecz nie zasiadających w Wydziale powiatowym. Otóż nie cała rada powiatowa, lecz wydział jej zamianował żyda, a w wydziale jest dwu włościan, więc proszę zganić winnych, jak zasłużyli, a nie nas 10-ciu niewinnych.“

Piotr Kowalówka, czł. Rady pow.
Wielkie drogi 12 paźdz. 1906.

Zamieszczając to sprostowanie, dodamy że nie mieliśmy zamiaru ubliżyć w czemkolwiek tym, którzy nie głosowali za żydem.

— **Powieść M.A. Lejkina** p.t. „Dla smacznego wikt“, której druk rozpoczynamy, jest satyrą, przedstawiającą rozluźnienie obyczajów w sferach mieszczańskich w Rosyi, upadek moralności, oraz zanik pojęć etyczno-honorowych wśród młodzieży męskiej, w wielkich miastach zamieszkałej. Jak w przeważnej części swych utworów, tak i tu hołduje Lejkin maksymie: *ridendo mores castigare*. Zmarły w roku bieżącym niepospolity humorysta i satyryk rosyjski, napisał powieść „Dla smacznego wikt“ w formie kilkudziesięciu listów, zawierających zwierzenia młodzieńca, operującego wśród rodów różnego stopnia zamożności i wyzyskującego je w sposób niedwuznaczny.

— **Kradzieże na poczcie**. Z Wiednia donoszą nam: Dnia 8 b. m. aresztowano tu w urzędzie pocztowym, na dworcu kolei północnej, ekspedytora pocztowego Tomasza Lissowskiego rodem z Cieszanowa, z powodu popełnionych przez niego kradzieży przesyłek pocztowych. Podczas rewizji w mieszkaniu Lissowskiego znaleziono mnóstwo kart zastawniczych i przedmiotów pochodzących z przesyłek pocztowych, a mianowicie: sporą ilość złotych, srebrnych, niklowych i stalowych zegarków; złotych i srebrnych łańcuszków; złotych pierścionków, cukierniczki, srebrne łyżki—noże i widelce, jedwabne damskie pończochy z marką B. i koroną, kolorowe wstążki jedwabne, chustki jedwabne, kolczyki i t. p. Oprócz tego kupony rozmaitych akcyj i obligacji, srebrny puhar z monogramem M. B. i koroną i trzewiki balowe damskie złoczone.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa, przedmioty te kradł Lissowski z przesyłek pocztowych do Galicji przeznaczonych, lub z Galicji nadchodzących. Poszkodowani powinni zgłaszać swoje pretensje do Dyrekcji Policji w Wiedniu.

Zjazd urzędników podatkowych. Drugi dzień Zjazdu rozpoczął się mszą św. odprawioną w kościele N. P. Maryi o godz. 8 rano. Po mszy rozpoczęli uczestnicy zwiedzanie Krakowa, które przeciągło się aż do południa. W południe odbył się w lokalu „Czeskiej Bese-dy“ wspólny obiad; wzięło w nim udział 160 uczestników Zjazdu. Po odfotografowaniu się na dziedzińcu starostwa udali się wszyscy uczestnicy do Resursy urzędniczej, gdzie p. Reich zdał sprawozdanie ze zjazdu delegatów w Wiedniu. Projektowana wspólna wycieczka do parku Jordana nie odbyła się z powodu spóźnionej pory.

—oooooooo—

Repertuar teatru miejskiego.

Poniedziałek „Loulou“ krot. w 3 aktach M. Soulie i H. de Gorsse.

Wtorek „Odwieczna baśń“ poemat dram. w 3 aktach St. Przybyszewskiego.

Środa „Barbarzyńcy“ sztuka w 4 akt. M. Czwartek „Loulou“.

Piątek teatr zamknięty.

Sobota „Bodenheim“ sztuka w 5 aktach wierszem Lucyana Rydla (nowość).

Niedziela „Bodenheim“ itd.

—oooooo—

„**Kuryer lwowski**“ zarzuca w nrze z 14 bm. centrowym pismom, jakoby wiec w Poroninie na którym Danielak poniósł sromotną klęskę przedstawiły „kłamliwie“. Każdy sądzi wedle siebie.

Sprawozdanie z wiecu w Poroninie podały wszystkie pisma jednoznacznie, a nawet czytelnicy „Kurjera lw.“ z Poronina (ilu ich jest?) nie zaprzeczają, że „fagasi“ byli pijani i zachowywali się jak bydło“ a więc stwierdzają, że Danielak nie miał powodzenia!

Cała różnica w tem, że w oczach „Kur. lw.“ i jego czytelników „fagasami“ są ci, którzy nie podzielają jego zdania ani jego dążeń, chociaż zwyczajnie nazywa się takich ludzi samodzielnymi Słuszniejsze podobno zdanie tych, którzy sądzą że ludzie wysługujący się niemieckim i żydowskim interesom bardziej zasługują na nazwę fagasów niż ci, którzy służą ideom chrześcijańskiej demokracji. Lecz o tem z „Kurj.“ niemożliwą jest dyskusja. Za dawnych czasów mówiono, „Iż jak myśliwy“ — obecnie artykułom „Kurjera“ i jego czerwonych kolegów należy się palma pierwszeństwa w podawaniu produktów fantazji (najczęściej orjentalnej) za fakta, jak np. o zwycięstwie Bomby, jedwabnej sutannie, i o „interesującej“ mowie Danielaka. Co do tej ostatniej nie pomyśleli autorowie korespondencji z Poronina, że nazywając przemówienia D. interesującym, wystawili sobie świadectwo wcale niepoehlebnie świadczące o ich smaku i wykształceniu.

—oooooooo—

Kronika lwowska. (kor. wł.) Budowa gmachu nowego państwowej szkoły przemysłowej, nieodzownie już potrzebnego wchodzi na tory pomysłów. Oto skoro gmina oświadczyła gotowość przyczynienia się do kosztów budowy rząd wygotował plan i kosztorysy. Udział gminy i rządu w budowie będzie następujący:

Gmina miasta Lwowa odstępuje skarbowi państwa obecny budynek szkoły przemysłowej w ul. Teatralnej na pomieszczenie części biur dyrekcji skarbu. Zapłaci gotówką 100.000 koron na usunięcie skrzydła budynku dawnego archiwum map, które to skrzydło zasłania fronton miejskiego muzeum przemysłowego. Gmina ofiarowuje skarbowi państwa grunt między szkołą przemysłową a budynkiem Dyrekcji skarbu, grunt jaki posiada obecnie na „Żelaznej wodzie“ oraz

jakie jeszcze dokupić będzie musiała — pod nowym gmachem szkoły przemysłowej, którego budowa obliczona jest na 700.000 koron, gmina zastrzega sobie jednak, że gdyby budynek ten miał być użyty kiedyś na inny cel aniżeli na szkołę przemysłową.

Na piątkowym zebraniu członków Związku wa. — Na piątkowym zebraniu członków Związku fabrycznego, omawiano sprawę rozszerzenia dworca towarowego. Oświadczone się za poczynieniem starań o jak najrychlejsze rozszerzenie dworca towarowego, a zniesienie poboru opłaty składkowej za towary nieekspedycyjne z powodu braku wagonów za pomnożeniem personalu w urzędzie cłowym. Zaprotestowano następnie przeciw zamierzonemu przez rząd podwyższeniu opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych, które to podwyższenie byłoby wielkim obciążeniem i utrudnieniem dla sfer przemysłowych i handlowych.

Sobotnie obrady zjazdu poalej-sjonistów rozpoczęły się referatem dra Kaplańskiego o nowym programie partii poalej-syonistycznej, streszczonym w końcowej rezolucji programowej, stwierdzającej, że poalej-sjonizm stoi na zasadach socjalizmu. Jako najważniejszy punkt programu uważa zjazd terytorjalny rozwiązanie kwestyi żydowskiej w Palestynie, ale aż do chwili urzeczywistnienia tego najważniejszego punktu programowego partja poalej-sjonistyczna dąży do uzyskania pełnego równouprawnienia narodu żydowskiego na podstawie narodowej autonomii. Jako nazwę dla partii zaproponował referent nazwę „żydowska-socjalistyczna partja robotnicza Poalej-Zion“. Następnie po przerwie trzygodzinnej mówił przez 4 godziny p. Witebski z Rosyi.

Posiedzenie wczorajsze miało charakterystyczne intermezzo. Oto w południe zjawiło się w gmachu, gdzie toczą się obrady zjazdu kilku członków syonistycznego Stow. „Dorsee-Szlom-Zion“, do którego należą przeważnie kupcy i zażądali aby ze względu na to, że jest to dzień uroczystego święta, a następnym dniem jest sobota, przerwano obrady do niedzieli i przestano pisać, a wiecownicy udali się na modlitwę. Nie wpuszczono ich jednak na salę, a komitet odpowiedział że tego nie uczyni, poalej-syonisci nie zgodzą się, aby na nich wywierano presję, że kwestye religijne są rzeczą prywatną itd. Pertraktacje skończyły się gwałtowną kłótnią.

— **Ochronka w Dębniakach**. Otrzymujemy następującą odezwę:

Każdemu narodowi musi zależeć na wydaniu z pośród siebie, ze wszystkich warstw swoich ludzi silnych, przejętych duchem narodowym i religijnym. Rozbici politycznie, nie szerymy dość pilnie zasad przeciwnych pojęciom internacjonalnym, osłabiającym ducha narodowego i religijnego.

Nie dziwnego przeto, iż brak nam ludzi o wielkich zaletach.

Aby nam jednak mogła jaśniejsza przyszłość zaświtać potrzeba pracy wielkiej nad odrodzeniem organizmu pracy nad tą tkanką malutką, z której człowiek rośnie. Tą tkanką malutką, tą latoroślą wiotką duchowo i fizycznie w społeczeństwie są dzieci. Niezbitem twierdzeniem jest, iż latorośl ta, da się ciąć według woli, rozumu i miłości naszej I tu jest rozwiązanie zagadnienia naszego życia, naszego bytu narodowego. Nie pościg za wzbogacaniem się, nie opuszczenie rąk bezradne, ale praca nad najmłodszym pokoleniem powiedzie do celu. Wychowanie przyszłych ludzi, przyszłego pokolenia w największych zasadach religijno-narodowych, miłości dla wszystkich zarówno, to nasz ciężki, ale i wielki obowiązek! Obowiązek warstw wszystkich bez wyjątku. — Powinniśmy sobie bowiem jasno zdać sprawę, iż zło, czyniąc spustoszenia w społeczeństwie da się tylko w pierwszej chwili wstrzymać policją, sądem lub wojskiem nawet, później jednak i one nie poradzą: gdy rozkład się stanie powszechnym.

„Zwięzła Historia Sztuki“ D^{ra} J. S. Zubrzyckiego
szczególnie uwzględniająca sztukę w Polsce. Do nabycia w księgarniach.

Tylko ochronki i wychowanie w nich religijno-narodowe oraz internaty wychowujące taksamo, mogą od najmłodszych chwil wpoić zasady te, w których pisaliśmy przed chwilą.

Najbiedniejszym dzieciom należy najprędzej wpoić te zasady, bo otaczający je ludzie, zapomnie li niestety o nich, albo też i nie znają ich.

Te dzieci obdarte, brudne, głodne wałęsające się po gościńcach gmin podmiejskich, rosnące na gruncie złego dzikiego nieraz wprost przykładu, należy przygarnąć do serca jak najprędzej wpoić w nie zasady odrodzenia moralnego.

Wtedy mniej będzie potrzeba pałaców więzennych i humanitarności źle zrozumianej, a tem samem może być więcej ochronek i internatów.

Sprawa ochronek, to sprawa całego kraju bo wtedy, gdy, inicjatywę w zakładaniu ochronek weźmie on w swoje ręce — to taką sobie młodzież wychować mógł będzie, jakiej sam zapragnie. Tu nie ludziom pojedynczym o to chodzić powinno, ale wszystkim warstwom społeczeństwa bezzwzględnie. I kiedy dojdziemy do dokładnego zrozumienia tej olbrzymiej kwestji, gdy sprawa ta w sejmie krajowym podniesioną zostanie i gdy przymusowo powstaną wszędzie ochronki przekonamy się że kilkanaście lat pracy nad t. zw. najniższymi warstwami kraju tj. nad dziećmi rzemieślników i robotników zwłaszcza gmin podmiejskich, dostarczających największego kontyngentu do pałaców więziennych zwróci narodowi ludzi prawdziwie pożytecznych krocie a choćby tysiące.

Rozpoczynając sprawę tę grono obywateli w gminie podmiejskiej Krakowa, w Dębniakach opodatkowało się dobrowolnie na utrzymanie takiej ochronki.

Zacna ofiarodawczyni oddała grunt pod budowę ochronki, jednakże komitet nie rozporządzając jeszcze dostatecznymi środkami, musi odwołać się o pomoc do **zacznych ludzi**, prosząc choćby o najskromniejszy datek przesłany na ręce komitetu budowy. — Myślą kierującą komitetu przy tym apelu do społeczeństwa jest sąd, iż wielu kochających przyszłość narodu, zechce przyczynić się w ten sposób choćby drobnym datkiem do pracy nad odrodzeniem tegoż.

Przewodniczący komitetu budowy Józef Męci na Krzesz, art. malarz w Dębniakach sekretarz Stanisław Krupicki, rew. rach. sądu kraj. wyż. krak. w Dębniakach.

—00000000—

— **Zasłużone odznaczenie.** Zaszczynie znana krakowska firma L. Freege została odznaczoną na jesiennej wystawie pszczelniczo-ogrodniczej we Lwowie najwyższymi uznaniem, uzyskała mianowicie: Dyplom honorowy za drzewka owocowe. Medal złoty za drzewka i krzewy ozdobne i Medal srebrny Ministerstwa rolnictwa za drzewka szpilkowe (konifery).

—00000000—

TELEGRAMY

Rządowi podobają się reakcyoniści.

Petersburg. Tel. aj. pet.). Ostateczny program Związku z 30 października wywołał w sprawach rządowych dobre wrażenie. „Rossia“ pisze o tem: Wszyscy zwolennicy pokojowego rozwoju Rosji, którzy uważają rewolucyjną za wroga prawdziwej wolności i korzystnej pracy, nabiorą teraz z programu październikowców pewności, że ich przekonania są słuszne i nadające się do przeprowadzenia.

Uniwersytet w Moskwie.

Petersburg (Tel. Aj. Pet.). Mimo ostrzeżenia ze strony gradonaczelnika odbywają się nadal w auli i salach wykładowych uniwersytetu w Moskwie zgromadzenia rewolucjonistów, podczas których zbierane bywają składki. W zgromadzeniu biorą udział także osoby, stojące poza uniwersytetem. Gradona-

czelnik wystąpił surowe upomnienie do rektora Mamułowa i uczynił go odpowiedzialnym za wszystko, grożąc krokami sądowymi. Wedle prywatnych doniesień rektor postanowił zrezygnować ze swego urzędu.

Uniwersytet moskiewski a policja.

Moskwa. Między zarządem uniwersytetu a poliemiastrem wybuchł spór, ponieważ poliemiaster zakazał odbywania zebrania studentów w gmachu uniwersyteckim. Wczoraj w tej sprawie odbyła się nadzwyczajna rada profesorów. Rektor i jego zastępca chełbi złożyli urząd, dali się jednak nakłonić innym profesorom do pozostania na stanowisku. Rada profesorów uchwaliła wysłać deputację, złożoną z rektora i z profesorów do ministra oświaty celem wyjaśnienia mu sytuacji. Aż do 19 b. m. terminu powrotu deputacji, uniwersytet będzie zamknięty.

Moskwa. (Pet. aj. tel.) Złączone komitety moskiewski i petersburski „Związku 30 października“ ogłaszają następującą rezolucję: Związek trwa przy zasadach manifestu z dn. 30 października. Nie staje on bezwarunkowo po stronie gabinetu, nie uważa jednakże postępowania gabinetu za sprzeciwiające się jego zasadom. Związek jest obecnie najszerzej zorganizowaną partją konstytucyjną. Kadeci po rozwiązaniu Dumy chwycili się środków rewolucyjnych. Związek uznaje, że wyjściem ze sytuacji jest tylko wybór przedstawicielstwa ludowego, któreby nie tylko posiadało chęć, lecz także potrafiło sprowadzić i umocnić porządek konstytucyjny i wolność obywatelską.

Bandytyzm.

Ryga. (Pet. aj. tel.) Na przedmieściu zabili wczoraj bandyci kasyera, towarzyszącego mu urzędnika i woźnicę i po zrabowaniu 2.000 rubli z 20.000 które wiozł kasyer, umknęli.

Bomby w kościołach.

Tyflis. Podczas rewizji w dwóch kościołach ormiańskich w Suszy znalez. pod ołtarzem skład bomb, broń i naboje oraz sztylety i zapas drzewa nasyconego naftą, które było przeznaczone na pod palenie budynku kościelnego. W innym kościele znaleziono 17 bomb. Aresztowano księży i wielu ze służby kościelnej.

Napad rabunkowy

Rostów. Wczoraj obrabowano sklep firmy Wiedberga. 6 bandytów ujęto, 7 uciekło zabrawszy 6180 rs., odebranych trzem kupującym, którzy się znajdowali w sklepie. Jeden pomocnik handlowy odniósł rany. Tłum chciał ujętych sprawców zlynchować.

Bandytyzm na Kaukazie.

Petersburg. W miejscu kąpielowem Piatygorsk na Kaukazie wtargnęli wczoraj wiecz. bandyci do mieszkania zarządcy biur Nobla, za bili zarządcę, zrabowali 300 rubli i zbiegli.

Katastrofa kolejowa.

Paryż. Na stacji Epernon nastąpiło zdarzenie pociągu osobowego z ekspresowym, przy czem 9 osób zginęło, a 11 odniosło rany. Minister spraw wewn. udał się na miejsce wypadku.

Aresztowanie bandytów.

Kopenhaga. Na wniosek poliemiastra wyborskiego aresztowano tu wczoraj 3 robotników fińskich z Wyborgu za to, że 31 sierpnia napadli we Wyborgu na kasjera kolejowego i zrabowali 20.000 marek. Przy aresztowanych znaleziono kilka tysięcy koron w pieniądzech szwedzkich i fińskich, oraz nabitą broń i paszport, wystawiony przez gubernatora wyborskiego. Aresztowani zaprzeczają jakoby brali udział w owym napadzie.

—00000000—

Socjaliści francuscy.

Amiens. Kongres związków zawodowych przyjął porządek dzienny, obowiązujący wszystkich robotników bez różnicy zapatrywań poli-

tycznych, celem usunięcia przedsiębiorstw i systemu płac, w ogólne związki które zapewniają robotnikom większe dochody, zwłaszcza przez zmniejszenie godzin pracy i podwyższenie płac, i zmierzają do zupełnej emancypacji przez eksproprowację kapitalistów. Nadto przyjęto porządek dzienny oświadczający się za intensywną propagandą antimilitarną i antipatryotyczną, gdyż armia przy każdym strejku popiera właścicieli i klasę robotniczą przy konfliktach z wojskiem. Posiedzenie było bardzo burzliwe.

Wojna z dziećmi w Poznaniu.

Poznań. Z ambon wszystkich kościołów archidiecezyi odczytano wczoraj okólnik ks. arcybiskupa Stablewskiego, dający wyraz przekonaniu, że nauka religii powinna się bezwarunkowo odbywać w języku ojczystym i wzywający rodziców, aby przez gorliwą naukę domową uzupełnili braki szkoły i tem starannie oddawali się wychowaniu dzieci; duchowieństwo zaś pospieszy w tym razie rodzicom z wydatną i otiarną pomocą.

Prawo głosowania dla kobiet.

London. Minister skarbu Asquith przyjął deputację kobiet, która wręczyła prośbę prawa głosowania dla kobiet. Asquith tłumaczył się, że dlatego zwalczał sprawę przyznania praw kobietom, albowiem nie posiadał dowodu, że większość kobiet tego żąda.

Zbrojenie się Włoch.

Med yolan. Rząd Włoski zamówił u Krupa nowe działa za 17 milionów lirów, zobowiązując się poczynić dalsze zamówienia o wysokości 23 milionów.

Odszczerpienie wśród kleru czeskiego.

Praga. Dziennik rozporządzeń archidiecezyi praskiej ogłasza odezwę arcybiskupa Skrbenskiego przeciwko odstępstwom, szerzącym się coraz bardziej wśród kół duchownych.

Awantura na wyścigach.

Paryż. Podczas wczorajszych wyścigów przyszło do zaburzeń. Publiczność zaprotestowała przeciw orzeczeniu sędziów co do wyniku biegu jednego, domagała się natychmiast zwrotu stawek. Zburzono biuro totalizatora, urzędników poturbowano. Wielu policjantów odniosło skaleczenia. 25 osób aresztowano.

Paryż. O zaburzeniach na placu wyścigów w Longchamps donoszą, że kilku ludzi porwało w restauracji wyścigowej spirytualja i zajasy w restauracji wyścigowej spirytualia i benzynę, aby podpalić budynek wyścigowy. niu tylko 17. Prócz kilkunastu policjantów tak że wiele osób z publiczności odniosło skaleczenia. O ile dotąd stwierdzono zrabowano z totalizatora 100.000 franków. Wyrządzona szkoda wynosi 250.000 fr. Kilku sprawozdawców twierdzi, że winę ponosi wydział tow. wyścigowego, gdyż gdyby zamiast wywieszać numer wygrywającego konia, wywieszono tablicę ze znakiem „protest“ publiczność éprawdopodobnie byłaby się uspokoiła.

NADESLANE.

za które Redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Kancelarya adwokata 2252 2

Dra. Juliana Gertlera

przeniesioną została na ul. FLORYAŃSKĄ L. 31 I piętro.

Dr. Cybulski Teodor

specjalista chorób dzieci, przeprowadził się na ul. Floryańską l. 44,—telefon 674. 679

Skład fortepianów i pianin

owych i przegranych, sprzedaje i wypożycza najtaniej za gotówkę i na raty instrumenta 1845

Z. Raba, ulica w. Jana L. 13

De Laroche & Co Cognac Koniaki tej marki są najlepsze i najtańsze, wszędzie do nabycia.

Jeżeli chcesz...

sk. 10777 75.

Brak apetytu u dzieci chorych na żołądek polega bardzo często na tem, że podawane pożywienie jest wprawdzie posilne, ale nie dosyć łatwo dostępne dla soków trawiących. Latwo strawna mączka dla dzieci Kufekego działa natomiast podniecająco na apetyt a mimimoto przedstawia posilne pożywienie, to znaczy pożywienie obfite w białko i substancje mineralne, mogące nawet służyć na wyłączne pożywienie niemowląt. Z tym pokarmem można znów wprowadzić rosół mięsny i mleko, kakao i t. p. do odżywienia i w ten sposób przeprowadzić do zwykłego sposobu życia.

Towarzystwo zaliczkowe w Krakowie

w nowym lokalu, dom Towarzystwa Technicznego
Ulica Straszewskiego I. 28
naprzeciw Uniwersytetu Jagiellońskiego
udziela swoim członkom

życzek budowlanych, na zastaw pensyi, weksle i skrypty dłużne. Przyjmuje wkładki oszczędności na 4%, licząc takoy od dnia złożenia do dnia podniesienia kapitału.

założone w r. 1882 Założone w r. 1882

Towarzystwo tkaczy

pod wezwaniem św. Sylwestra
w KORCZYNI
poczta loco, obok Krosna

oznaczone medalami zasługi na wystawach w Rzeszowie, Przemyślu, Krakowie i na powszechnej wystawie we Lwowie w r. 1894.

Poleca Szan. Publiczności ze swego głównego zakładu wyroby czysto lniane, jak: Płótna różnego gatunku najcieńszych do najgrubszych, dreliszki szare i kolorowe białe, dymy zwykłe i adamaszkowe, ręczniki zwykłe i adamaszkowe, obrusy z serwetami w różnych deseniach i wzorach, tak białe adamaszkowe jak również kolorowe wstążki męskie i damskie białe, ścierki w różnych gatunkach, fartuszki kolorowe, lniane lub z kręconych nici ze szlaczem, kamgarny czysto wełniany, szewioty (zeugi) na ubrania męskie, letnie i zimowe, różnego koloru i gatunku; i t.p. wyroby w zakresie tkactwa wchodzące.

UWAGA: Towarzystwo nie posiada w żadnym mieście ani też nie wysyła żadnych agentów, lecz ma skład tylko w Korczynie przy (szkole zawodowej tkackiej) we własnej kamienicy.

Cenniki i próbki na żądanie wysyła się frk. 18 Z poważaniem
Dyrekcya.

Biuro Informacyjne

„Polskim Związku Niewiast Katolickich“
pod kierownictwem p. W. Jawornickiej
w Krakowie, Rynek „Pałac Spiski“ 34.

Wszelkich informacji rodzicom chcącym kształcić córki swe w gimnazyach, pensyonatach, klasztorach i średnich zakładach naukowych w Krakowie, oraz pannom mającym zamiar uczęszczać na Uniwersytet, Kursa Im. A. Baranieckiego, Kursa ogrodniczo-gospodarczego, do Laboratorium, Szkoły robót i rzemiosł, Szkoły handlowej i t. d. — Poleca także odpowiednie mieszkania.

Wiązek mieć będzie od jesieni własny swój internat. Informacyi udziela się po otrzymaniu znaczków pocztowych w kwocie 1.— kor. (40 kop., 1 marka). 1667 10

Rządów Wprawno

Fabryka wód mineralnych, sztucznych i specjalnie leczniczych pod firmą

R. RZĄCA I CHMURSKI
w Krakowie, ulica św. Gertrudy, L. 4
wyrabia pod kontrolą komisji Przemysłowej Tow. Lekarskiego Krak., polecenie przez toż Towarzystwo 8200

WODY MINERALNE SZTUCZNE
odpowiadające składem chemicznym wodom

Bilaskiej, Bieszkowickiej, Selterkiej, Widy, Hembura, Nizingana, tudzież specjalne lecznicze jak: litową, bromową, jodową, żelazną, kwaśną oraz wody mineralne normalne z przepisan prof. Jaworskiego. Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach cenniki na żądanie darmo.

Zakład ogrodniczy

św. Jozefa dla osieroconych chłopców
w Krakowie, ulica Karmelicka 66.

poleca na obecną porę:

Szczepy owocowe jak
jabłonie, grusze, śliwki i wiśnie czerechy brzoskwinie i morele wysokopiennie i karłowe tylko w doborowych gatunkach cztero i pięcioletnie;

Krzewy owocowe jak
agrest, porzeczki i maliny, dziczki owocowe jabłoni i gruszy; 1000 à 20 Koron.

Krzewy ozdobne jak
akacje kuliste i głogi uszlachetnione (Crataegus) białe i różowe etc.

Cebulki i kłęczce kwiatowe:
hyacyncy w różnych kolorach à 15 do 36 hal., tulipany pojedyncze i pełne z najnowszych odmian à 8, 10, 15 do 25 hal. Krokusy à 5 h., narcyze à 10 h. za sztukę. Konwalie do pędzenia 1000 szt. 24 kor., do sadzenia 5 kor. Wielki wybór roślin ciepło i zimnoszklarniowych po bardzo przystępnej cenie; przyjmujemy zamówienia na bukiety, wieńce i wszelkie roboty w zakresie kwaciarstwa wchodzące: dekoracje salonów etc. Cennik na żądanie oplatnie przesyła się. 2047 0

BIURO TECHNICZNE

Universum

S. HAŁATKIEWICZ & J. MIESZKOWSKI
Kraków, Podwale Nr 13

Dostarcza wszelkich artykułów technicznych dla kopalń, zakładów fabrycznych i gospodarstw wiejskich, po najniższych cenach i najlepszej jakości. Smary, oleje maszynowe i cylindrowe, krajowe, amerykańskie i angielskie. Pasy maszynowe skórzane i z sierści wielbłądziej. Węże gumowe i parziane. Wyroby asbestowe i gumowe. Materiały do uszczelniania maszyn. Izolacja do rur i maszyn. Pompki ręczne bardzo tanie i praktyczne. Wagi pomostowe i decymalne. Przyrządy pozarne. — Siatki druciane do oparkowania.

Lecznice Dr. Brehmera. Pierwszorzędný zakład. Główny oddział po cenach umiarkowanych, poboczny dla mniej zamożnych.

Zimowa kuracja dla chorych na płuca

Ordyn. Dr. v. Hahn Szlach. prus. Görbersdorf
Prospekty gratis w zarządzie. Stacja kolejowa Friedland. Okręg Wrocław.

Technikum Mittweida
Dyrektor: Prof. A. Holzt. Królestwo Saskie.

Wyższy Zakład naukowy dla wykształcenia w elektrotechnice i budowie maszyn. Oddzielne oddziały dla inżynierów, techników i wermistrzów. Laboratoria elektrotechniczne i maszynowe. Warsztaty fabryczno-nankowe. W roku szk. 36 było kształcących się 3610. Programy etc. udziela Sekr.

Zarząd pasieki A. Kraińskiego
w Jezierzynach wysyła miód prawdziwy lipcowy tegoroczny w 5 kil. blaszankach opłacone po cenie 6 kor. 50 hal. — Miód prawdziwy lipcowy tegoroczny w 5 kil. blaszankach po cenie 7 kor. — **Miód pitny i miodny owocowy** w 5 kil. blaszankach opłacone od 5 kor. 80 hal. do 7 kor. 1793 20

Handel wiktuałów
w Krakowie w śródmieściu jest z wolnej ręki z powodu wyjazdu do sprzedania za cenę 800 kor. Bliższej wiadomości udzieli Administracya „Głosu Narodu“. 2187 4

Wino! **Wino**
Czerwone lub białe, świeże lub zeszłoroczne, przyjemne i w dobrym stanie dostarczam 30 litr. beczkę franko do każdej stacyi kol. za zł. 9.90. Próba beczka poczt. 4 1/2 litra franko 1.50. Winogrona 5 kg. franco 1.55. **L. Altner** Versecz Nr. 11 Ungarn. 2235 4

Każdy może korzystać z Biura Rozalii Krassuskiej Jagiłońska 6.
Poleca P. T. Publiczności wszelką służbę żeńską i męską. W. P. obywatelom ziemskim służbę, rzemieślników i oficjalistów, wysokię pożyczkę, na hipotekę — pośredniczy w kupnie majątków, realności oraz interesach handlowych, pod korzystnymi warunkami 2192 4

Ważne dla Pań!

Znana pracownia — krawiecka —
Maryi Dinerówny
przeniesioną została z dniem 1-go października do domu przy ul. Florjańskiej I. 1. Wykonuje wszelkie roboty krawieckie według najnowszych wzorów, szybko i po przystępnych cenach, poleca się nadal łaskawym względem Sz. Pań.

OKRYCIA

damskie i kostyminy gotowe i na zamówienia poleca **Magazyni pracownia okryć damskich -- pod zarządem Leopolda Fadena** w Krakowie przy ul. Florjańskiej Nr. 26 I piętro. 1924 Wszelkie zamówienia wykonuje w jak najkrótszym czasie.

Sensacyjna nowość!
Orkiestra w kieszeni!
Kilka takich instrumentów jest w stanie stworzyć formalną orkiestrę. Instrument stanowi ustną harmonijkę z 10 otworami a 20 tonami oraz bebendem do akompaniamentu: Cena instrumentu w eleg. kart. opakowaniu K. 2.50. Także instrument o 16 otworach (32 ton.) z tonacją tremolową w szlachetnym opak. 3 kor. — Każdy może grać bez nauki. Wyślę za poprzednim nadesłaniem gotówki lub za zaliczką uskutecznia Dom eksportowy instr. muz. **Hanns Konrad**, w Brnie Nr. 953 (w Czechach). Bogato ilustr. polski cennik, zawierający przeszło 1000 rysunków, wysyła fabryka na żądanie darmo i oplatnie. 2135 10

2 biurka

w dobrym stanie 1 kancelaryjne 2-gie (eleganckie) nadające się do domu. **I wieszaki** wielkie z tylną ścianą dla kawiarni lub restauracyi do sprzedania. Wiadom. w Adm. „Głosu Narodu“. 2501

Jest do sprzedania większa ilość **Octu winnego** częściowo lub w całość po niskiej cenie. — Wiadomość w Adm. „Głosu Narodu“.

RYDZE
Kiszzone najznakomitsze w baryłkach 5-cio klg. wysyła Handel **KALENDKIEWICZA** w Limanowej po 5 kor. 2.70 30
Grzyby suszone ładne po 7 kor. za 1 klg.
Sok malinowy tylko prawdziwy z cukrem za baryłkę 5 klg. 6 kor. wszystko oplatnie w Austrii.

Droguerya nowa
we Lwowie, nadzwyczaj intratna jest z powodu stosunku rodzinnych do sprzedania. „Droguerya 100“ post. rest. Lwów, za okazaniem kwitu inseratowego. 2181 5

Dzieci rozwijają się przytem znakomicie i nie cierpią na zaburzenia trawienia.

Wybitnie uznana w biegunce, niezycie kiszek, rozwołnieniu i t. p.

Polecana przez tysiące lekarzy w kraju i zagranicą.

Najlepsze pożywienie dla dzieci zdrowych i chorych na żołądek.

Do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

Fabrik diät. Nahrungsmittel R. KUFEKE, Wien I., und Bergedorf-Hamburg.

R. DITMAR

c. k. Nadworny Dostawca, Kraków, Rynek 13.

Największy skład lamp elektrycznych, lamp naftowych i lamp spirytusowych, żarowych, w najlepszym wykończeniu.

Utrzymuje na składzie

Piece naftowe bez rur i kominów — Kucharki naftowe i spirytusowe. lichtarze latarnie słupkowe i ręczne. profikli wyroby majolikowe.

Wielki wybór Garniturów na umywalnie, garniturów do kawy i herbaty według najnowszych fasonów. Garniturów do wódki i likierów,

Wyłączne zastępstwo

Szkła belgijskiego marki St. Lambert, porcelany królewskiej fabryki, „Korona“ w Kopenhadze, szkła i fajansu angielskiego, Figur francuskich do swiata elektrycznego.

Rozwóz do domów w plombowanych blaszankach nafty cesarskiej salonowej, oraz prawdziwej amerykańskiej w każdej żądanej ilości, po cenach targowych (W abonamencie na kupony tańcej.) Na prowincye wysyłka nafty w beczkach we wtorki i piątki.

Skład naftowy ul. Grodzka 1. 13.

Cegielnia parowa

Eleonory Księżny Lubomirskiej w Szczucinie sprzedaje dachówkę ciągnioną i tłoczoną, podwójnie żłobioną, wykonaną wedle najlepszych i najnowszych wzorów gęsiory, rurki, drewniane wszelkich rozmiarów, jakoteż

ceglę maszynową

wszystko z najlepszego i doborowego materiału z załadowaniem na wagony na stacji Szczucin, po umiarkowanych cenach. Dla większych odbiorców udziela fabryka odpowiednich opustów. Zgł. przyjmuje i cenniki na żądanie wysyła

Zarząd dobr Szczucin.

12.000 metrow najlepszych Rumburskich resztek

1 metr 19 centów.
10.000 metrów resztek najlepszej weby batystowej I. jakości,
1 metr 24 centy
8000 metrów resztek najlepszego płótna lnianego, 150 cm. szerokości, pod gwarancją czysty len 1 metr 48 centów
5000 metrów resztek na pościel i niebiesko drukowanych pod gwarancją do prania 1 metr a 17 centów
7000 metr reszt. flaneli do prania Ia jakości 1 metr a 18 centów
6000 metr. reszt. barchanów modnych do prania, piękne wzory 1 metr 20—25 centów.
Długość resztek 6—18 metrów. Resztki pod gwarancją bez usterek. Główna wysyłka najmniej 5-ciekilogramowy pakiet około 40—45 metrów w zaliczka. Kupcom i handlarzom udzielam rabatu. 2146
S. STEIN, Weberei, Nachod (Czechy).

Zmiana lokalu.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, że mój istniejący dotąd w Krakowie przy ul. Sławkowskiej 1. 6.

MAGAZYN KRAWIECKI

przeniosłem do

Rynku gł. 1. 24.

(vis à vis wieży ratuszowej).

Polecając się łaskawym względem, nadmieniam, że skład swój znacznie powiększyłem i wyposażyłem w wielki wybór nowości angielskich i krajowych na każdy sezon, z których pod osobistym dozorem wyrabiam wszelkie męskie ubrania przy pomocy najlepszych sił roboczych. Ceny umiarkowane. Dostawa punktualna.

2141 2 10 Z wysokim szacunkiem
Wacław Sourek.

Liszaje lub Astmę

Chorzy, nawet tacy, którzy nigdzie nie znaleźli uzdrowienia niech żądają prospektu i wiarogodnych świadectw z Austrii gratis. **C. W. Rolle, Altona - Bahrenfeld** (Elbe) Deutschland. 2234 12

Uprasza się osobę

mającą w posiadaniu papieru uwierzytelniającego szlachectwo rodziny Stamirowskich, ażeby się zgłosiła czempredzej p. a. **Stefania Hatschier Hureczko** p. Przemyśl. 2251 2

Do sprzedania Kamienica dwupiętrowa.

Blіsza wiadomość przy ul. Pędzichów 1. 21 w oficynie (w godzinach popołudniowych). 2244 3

Potrzebny jest zaraz chłopiec do praktyki

do handlu towarów korzennych, delikatesów i win **Ignacego Wysockiego, Radomyśl Wielki.** 2258 5

Zarząd ogrodów

Książał Sanguszków w Gumniskach p. Tarnów, sprzedaje znakomicie prowadzone **drzewa**

OWOCOWE

wysokopienna, półpienne i karłowe, następnie **krzewy nadobne, wysadki szparagów, niezwykle gatunki paproci i palm.** Na żądanie wysyła się cennik opłatnie. 2237 2

Szczenięta Dachsbarki

oraz **WAZEL** ostrowłosy (Stichelhaar) do sprzedania. Wiadomość w Administracji Głosu Narodu.

Optyka-Mechanika

wyłącznie do sklepu potrzebuje zaraz **Witold Tranda** w Przemyślu. 2249 3

Proszę żądać gratis i franco mego bogato ilustrowanego polskiego cennika z przeszło 1000 odbitkami zegarków, wyrobów srebrnych i złotych. **KANNS KONRAD** pierwsza Fabryka zegarków w Brnex Nr. 948 (Czechy).

Prawdziwy nikłowy kotw. remont. wraz z łańcuszk. K. 4. —, 3 zegarki K. 11.50. Tenże z podwójną koperta K. 6.80. Nikłowy budzik K. 2.90, 3 sztuki 8.—, w nocy z świecą tarczą K. 3.30, 3 sztuki K. 9.—. Nie ma ryzyka! Dowolna wymiana, lub zwrot pieniędzy.

Udzielam lekcji

niemieckiego języka po 1 Kor., tłumaczę korespondencje. Adres w A. dm. »Gł. N.« pod C. Z. 2246 6

Jest do sprzedania 2228 3

DOM

b. ko rzystny murowany z ogródkiem za 22.000 K. kapitał potrzebny 12000 K. Wiadomość Podgórze Kalwaryjska 82 u właścicieli.

Miód patoka kuracyjny

i desero y z własnej pasieki w 5 kg. puszkach po 6 kor. wysyła za zaliczką, opłatnie ks. Włodz. Mikitka proboszcz w Kapczyńcach p. Denysów także w większej ilości. 1729

Amerykańskie biurka z zaluzyami

oraz wszelkie amerykańskie urządzenia biurowe z drzewa dębowego, orzechowego i mahoniowego poleca **general. zastępstwo firmy The Globe Wernicke Comp. w Krakowie.** 2226 0 Wystawa okazów przy ulicy Starowisłnej 12 (parter).

Porebski & Zimler

w Krakowie, Rynek 1. 8. **Magazyn towarów drobiazgowych, przyborów do krawieczyzny** POLECAJĄ

Nowości

w tych działach na sezon jesienny i zimowy.

Reprezentantów

do zastępowania filij wielkiej fabryki poważnego artykułu z funkcją w kilku nawet powiatach zachodniej Galicji — poszukuje się zaraz. Warunki: posiadanie małego oddzielnego lokalu na skład okazów, tudzież kaucji wyżej 500 kor. Przyjmie się również **zdolnych i ucziwych podróżujących** — na dobrych warunkach. (Zgł. pod »Reprezentant W.« poste rest. Kraków (z dołączeniem marki). 2225 3

Interes b. korzystny do sprzedania.

Kraków, poste restante 111. 2255 5

JEDYNA W KRAJU

FABRYKA PASO maszynowych

Ignacego Wurmi

w Krakowie, ul. Kanonicza 1. 13

do L. 5809 221

Doniesienie.

Sposobem kupieckim zakupi c. i k. magazyn żywności w Krakowie 70.350 centn. met a c. k. magazyn żywności Tarnowie 15.750 cent. m. ow Dotyczącym znaczkami stęplowym zaopatrzone wnios sprzedaży mają być wniesione do c. i k. Intendantury korpusu w d. 30 paźdz. 19 najpóźniej do g. 10 przed południem.

Blіsze warunki mogą być przejrane w intendanturze i w magazynach (filialnych żywności w Krakowie, w Omuńcu, w Tarnowie, w Opatowie i w Bochni, gdzie tał warunki sprzedaży (Usahefte) bezpłatnie wydawa będą. W Krakowie, 1. paźdz. 19 Z c. k. Intendantury I. korpus

Pomocnika handlowego

z działu farb, materiałów i chemikalji z dobremi poleceniami poszukuje handel Juliana Hłaka w Stanisławowie. 222

Poszukuje parcelantów

na majątek 500 morgowy w ca 70 morgów łąk, położony na Polu o 2 km. od miasta powiatowe — Wszystkie grunta i łąki pierwszej jakości, czernoziem, drenow i w nadzwyczajnej kulturze. — życzka bankowa po 400 Kor. morgu. Przeciętna cena po 1 Kor. od morga. Ołerty poste stante „1000“ Kołomyja. 221

Składu na książki

na dole położonego (1 izbę wiel lub 2 mniejsze) poszukuje **D. E. FRIEDLEIN** Księgarnia. 222

Masło deserowe

codziennie świeże w 5 kilogr. pakach wysyła na zamówienie **Zarząd** 216 **Dóbr Radymno**

Sklep korzenny w Krakow

przy ul. Sie z powodu słabości właściciela sprzedania. Adres w Gł. Aje Dzienników i Ogłoszeń. Plac ryacki 1. 2. 20

!!! ? !!!

Kontrakta, sprawozdania, odez skrypta, odpisy świadectw i odpisuje i zarazem powielam graficznie licząc za 10 arkuszy po pow. 2 kor. za kaźden następn y ar 6 hal. zwyz 50 ark. po 2 kor. smo czytelne, wykonana

Litwiński

Kraków, Półwieś Zwirzy

Otyłość

usnawa szybko i pod gwałt szkodliwie Thielego herb. szczająca. Najlepsze swiaw. Pakiet 2 kor. Do nabycia w kich aptekach — en gra **A. Lisowski** Sukienn

Wydawca Dr Antoni Be uprę. doktor odpowiedzialny Dr A. Beapnr. — W drukarni „Głosu rodu“ w Krakowie pod zarzą St. Tomaszewskiego.